FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai
1.2 Facultatea	de Litere
1.3 Departamentul	Etnografie şi Antropologie Maghiară
1.4 Domeniul de studii	Studii culturale
1.5 Ciclul de studii[1)]	Licenţă
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Studii culturale (lb. maghiară)

2. Date despre disciplină

2.1 Codul / Denumirea disciplinei			**LLC2223**	**Semiotica culturii**				
2.2 Titularul activităţilor de curs			dr. Czégényi Dóra					
2.3 Titularul activităţilor de seminar			dr. Czégényi Dóra					
2.4 Anul de studiu	II.	2.5 Semestrul	4	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Conţinut[2)]	DS
							Obligativitate[3)]	DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/ laborator/ proiect	1
3.4 Total ore din planul de învăţământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/ laborator/ proiect	14
Distribuţia fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					12
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					25
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii şi eseuri					17
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activităţi.....					

3.7 Total ore studiu individual	58
3.8 Total ore pe semestru	100
3.9 Numărul de credite[4)]	4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• ———
4.2 de competenţe	• ———

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 de desfăşurare a cursului	• prezență (participare la cursuri) • sală de curs dotată cu tablă şi de preferinţă cu laptop şi videoproiector
5.2 de desfăşurare a seminarului	• prezență (participare activă la seminarii) • sală de seminar dotată cu tablă şi de preferinţă cu laptop şi videoproiector

6. Competenţe specifice acumulate

Competenţe profesionale	• **C2.1.** Descrierea si prezentarea conceptelor, teoriilor si metodelor de bază relevante pentru analiza diverselor tipuri de fapte culturale. • **C2.2.** Explicarea prin contextualizare multiplă a faptelor culturale. • **C2.4.** Utilizarea unor criterii adecvate penru evaluarea meritelor si limitelor diverselor perspective de analiză a unui fapt cultural.
Competenţe transversale	• **CT1.** Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient şi responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activităţii ştiinţifice şi cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare. • **CT2.** Aplicarea tehnicilor de relaţionare în grup; dezvoltarea capacităţilor de comunicare interpersonală şi de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă.

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Întrucât semnul are caracter de artefact, are încărcătură culturală în virtutea căreia poate fi interpretat, acest lucru face din semiotică o teorie generală a culturii. Disciplina vizează însuşirea cunoştinţelor de bază şi de specialitate. Oferă o trecere în revistă a teoriilor şi metodelor cele mai semnificative; prezentarea lor are un caracter pragmatic. Studenţii se familiarizează cu terminologia de specialitate şi teoriile semioticii existente din antichitate până în zilele noastre. Parcurgând originea teoriilor moderne se găsesc legăturile dintre teoriile vechi şi cele noi. Pe lângă cercetarea culturii şi societăţilor tradiţionale se dezbate analiza fenomenelor contemporane.
7.2 Obiectivele specifice	• Însuşirea terminologiei de specialitate, prezentarea teoriilor şi curentelor. • Trecerea în revistă a istoriei şi a metodologiei de cercetare a disciplinei, prezentarea aplicării metodelor de

	cercetare. • Dezbaterea posibilelor teme de cercetare şi a proiectării cercetării culturii contemporane. • Planificarea şi realizarea unei anchete pe teren; finalizarea cercetării în forma unei lucrări ştiinţifice. • Menţinerea/asigurarea discursului profesionalist (specializat) despre cultură.

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. Introducere: *cultura* - universul semnelor	Prezentare pe baza bibliografiei, discuţii (expunere, demonstraţie, conversaţie, dezbatere).	Parcurgerea bibliografiei şi a sarcinilor propuse este obligatorie. Sunt admise trei absenţe.
2. *Semiotica*: ştiinţa semnelor şi a sistemelor de semne		Suport de curs (*.ppt* şi material redactat, adnotat).
3. Clasificarea și tipologia semnelor (tipuri de semne)		
4. Istoricul semnelor și simbolurilor, utilizarea unor sisteme de semne (ex. "scrierea pe răboj")		
5. Limbaj şi comunicare (semiotica verbală și non-verbală)		
6. Semiotica publicității în cultură (ex. reclamă culturală)		
7. Perspectiva semiotică în analiza artelor (ex. muzică, arhitectură, literatură, film, dans)		
8. Etnografie şi semiotică La limita ştiinţelor sociale şi culturale (def. conceptului de *etnosemiotică*). Raportul dintre *etnografie* şi *semiotică* ca ştiinţă. Istoria cercetărilor etnosemiotice maghiare şi internaţionale (perioade, şcoli, curente şi rezultate; bibliografii, conferinţe, asociaţii).		
9. Semiotica folclorului (texte folclorice: ansambluri de semne, ca structură şi conţinut)		
10. Semiotica socialului - semne instituţionalizate (ex. semnele în cultura păstoritului şi a păstorilor)		
11. Semiotica comunicării interculturale (popoare, culturi, obiceiuri)		
12. Semnele statusurilor, rolurilor și relațiilor sociale (ex. familie, școală, loc de muncă)		
13. Coduri și conduite (protocol și etichetă în diplomația culturală)		
14. Semiotica culturii *vs.* cultura semioticii Despre „semioza infinită”, perioadele/erele „genezei semiotice” şi despre posibila valorificare a „semioticii ornitorincului” (opera lui Jurij Lotman, Umberto Eco şi Vilmos Voigt).		

Bibliografie obligatorie

ECO, Umberto: *Tratat de semiotică generală.* (Trad. din engleză – americană: Anca Giurescu şi Cezar Radu. Postfaţă şi note: Cezar Radu.) Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1982. [Eredeti kiadása: *Trattato di semiotica generale*. Bompiani, Milano, 1975. Angol nyelvű kiadása: *A Theory of Semiotics*. Indiana University Press, 1976. Vezi: https://muse.jhu.edu/book/41915 ***sau*** SEBEOK, Thomas Albert: *Semnele: o introducere în semiotică*. (Traducere din engleză după ediţia a II-a definitivă de Sorin Mărculescu.) Humanitas, Bucureşti, 2002. [Eredeti kiadása: *Signs: An Introduction to Semiotics*. (Toronto Studies in Semiotics.) University of Toronto Press, Toronto, 1994.; 2nd edition: Toronto Studies in Semiotics and Communications. University of Toronto Press, Toronto, 2001.]

FÜLÖP Géza: Jelek, jelrendszerek. In uő: *Az információ*. (2. bővített és átdolgozott kiadás.) ELTE, Budapest, 1996.

HOPPÁL Mihály: *Etnoszemiotika*. (Néprajz egyetemi hallgatóknak, 14.) KLTE Néprajzi Tanszék, Debrecen, 1992.

HORÁNYI Özséb – SZÉPE György (szerk.): *A jel tudománya. Szemiotika*. (Második, bővített kiadás). General Press, Budapest, 2004. [Első kiadás: Gondolat, Budapest, 1975.]

SZILÁGYI N. Sándor: A jelek és a szemiotika 1–2. (Egyetemi előadások.) In uő: *Jelek és szimbólumok. (A szimpatikus ember- és viselkedéstudomány alapjai.)* BBTE BTK Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék, Kolozsvár, 2012. [Elektronikus elérhetősége: http://mnytud.arts.unideb.hu/szilagyi/szimp_embertud/index.html

TÁNCZOS Vilmos: *Folklórszimbólumok*. (Néprajzi egyetemi jegyzetek, 2.) KJNT – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kolozsvár, 2006.

VASS László: Terminológiai szótár (a szemiotikai szövegtan tanulmányozásához). In Petőfi S. János – Békési Imre (szerk.): *A szövegtani kutatás néhány alapkérdése*. (Szemiotikai szövegtan, 1.) Szeged, 1990, 85–115. (Második kiadás: 1993.)

VERESS Károly: *Bevezetés a szemiotikába*. BBTE Jegyzetkiadó, Kolozsvár, 1999.***sau*** VERESS Károly: *Filozófiai szemiotika*. Stúdium Kiadó, Kolozsvár, 1999.

VOIGT Vilmos: *Bevezetés a szemiotikába*. Loisir, Budapest, 2008. [Első kiadás: Gondolat, Budapest, 1977.]

VOIGT Vilmos: *Etnoszemiotika*. (Alkalmazott nyelvészeti mesterfüzetek, 07.) Szegedi Egyetemi Kiadó – Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged, 2013.

VOIGT Vilmos – BALÁZS Géza (szerk.): *A kezdetektől a máig. A modern magyar szemiotika olvasókönyve*. (Magyar Szemiotikai Tanulmányok, 5–6.) Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2003.

Bibliografie facultativă

BALÁZS Géza: *Antroposzemiotika*. *Életünk feltűnő jelei.* Inter – Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2015.

BALÁZS Géza – H. VARGA Gyula – VESZELSZKI Ágnes (szerk.): *A magyar szemiotika negyedfél évtized után*. (Magyar Szemiotikai Tanulmányok, 7–8.) Magyar Szemiotikai Társaság – Líceum, Budapest–Eger, 2005.

GRÁFIK Imre: *Jel és hagyomány. Etnoszemiotikai tanulmányok*. (Folklór és Etnográfia, 59.) KLTE Néprajzi Tanszék, Debrecen, 1992.
GRÁFIK Imre – VOIGT Vilmos (szerk.): *Kultúra és szemiotika. Tanulmánygyűjtemény*. (Muszeion könyvtár, 4.) Akadémiai, Budapest, 1981.
KOVÁCS Ágnes – GILBERT Edit, V. (szerk.): *Kultúra, szöveg, narráció. In Honorem Jurij Lotman. Orosz elméletírók tanulmányai*. JPTE – ELTE, Pécs, 1994. ***sau*** LOTMAN, Jurij Mihajlovics: *Szöveg – modell – típus*. Gondolat, Budapest, 1973. ***sau*** LOTMAN, Yuri M.: *Universe of the Mind. A Semiotic Theory of Culture*. (Translated by Ann Shukman. Introduction by Umberto Eco.) I. B. Tauris, London • New York, 1990. ***sau*** LOTMAN, Jurij Mihajlovics: *Kultúra és robbanás*. Pannonica, Budapest, 2001. [Eredeti kiadása: *Kultúra i vzriv*. Gnozisz, Moszkva, 1992. Ford. Szűcs Teri.] ***sau*** SZITÁR Katalin (szerk.): *Kultúra és intellektus. Jurij Lotman válogatott tanulmányai a szöveg, a kultúra és a történelem szemiotikája köréből*. (Vál., ford., szerk., elő- és utószó: ~) Argumentum, Budapest, 2002.
SZERDAHELYI István – SZÉPE György – VOIGT Vilmos (szerk.): *Jel és közösség. Szemiotikai tanulmánygyűjtemény*. (Muszeion könyvtár, 2.) Akadémiai, Budapest, 1975.
SZÍVÓS Mihály: *A jeltől a kódig. Rendszeres szemiotika.* Loisir, Budapest, 2013.
VOIGT Vilmos: *Szemiotikai kultúra – a kultúra szemiotikája*. (Néprajz egyetemi hallgatóknak, 4.) KLTE Néprajzi Tanszék, Debrecen, 1990.
VOIGT Vilmos: *Jeltudomány*. (Alkalmazott nyelvészeti mesterfüzetek, 05.) Szegedi Egyetemi Kiadó – Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, Szeged, 2011.

8.2. Seminar	Metode de predare-învăţare	Observaţii
1. Ce „semnalează” planul de lucru semestrial? (trecerea în revistă a temelor şi a sarcinilor propuse)	Justificare interpretativă.	Suport: plan de lucru semestrial adnotat.
2. Obiecte grăitoare – semne silenţioase (cimitirul: sistem complex de semn/e/)	Prezentare pe baza bibliografiei, discuţii (expunere, demonstraţie, conversaţie, dezbatere).	Material redactat şi adnotat.
3. Analize de texte (grafitti şi/sau texte „latrine”)		
4. Semne expresive (emoticoanele)		
5. O subcultură (juvenilă) deviaţionistă (deviantă) organizată pe baza muzicii? (fenomenul skinhead)		
6. „Ai pecetea socială din tuş pe piele?” (tatuajul – un limbaj cultural complex)		
7. „Ce-i cu toată fandoseala asta?” (comportamentul ceremonial şi semnele aferente)		

Bibliografie

Balassa Iván: A magyar temetők néprajzi kutatása. *Ethnographia* 84. 1973. 225–242.
Balázs Géza: A firkálások kutatása és nyelvi jellemzői Magyarországon. *Magyar Nyelvőr* 111(3). 1987. 330–338. http://mnytud.arts.klte.hu/szleng/tanulmanyok/mny-nyr/balazs_geza1987b.pdf
Balázs Géza: Tetovált szövegek Magyarországon. *Magyar Nyelv* 84(4). 1988. 460–470. http://mnytud.arts.klte.hu/szleng/tanulmanyok/mny-nyr/balazs_geza1988d.pdf
Balázs Géza: A tetoválás és tetovált szövegek magyar néprajzi kutatása. In Petőfi S. János – Békési Imre – Vass László (szerk.): *A multimediális kommunikátumok szemiotikai-textológiai megközelítéséhez*. (Szemiotikai szövegtan, 7.) JGYTF, Szeged, 1994, 69–83.
Balázs Géza: Az sms-folklór – a minimálfolklór nyelvi képe I. *Magyar Nyelvőr* 130(4). 2006. 439–456. http://epa.oszk.hu/00100/00188/00045/pdf/130405.pdf
Balázs Géza: Az sms-folklór – a minimálfolklór nyelvi képe II. *Magyar Nyelvőr* 131(1). 2007. 48–63. http://epa.oszk.hu/00100/00188/00046/pdf/131104.pdf
Bódi Zoltán – Veszelszki Ágnes: *Emotikonok. Érzelemkifejezés az internetes kommunikációban*. (Magyar Szemiotikai Tanulmányok, 9.) Magyar Szemiotikai Társaság, Budapest, 2006.
Dundes, Alan: Here I Sit. A Study of American Latrinalia. *The Kroeber Anthropological Society Papers* 34. 1966. 91–105. http://www.scribd.com/doc/71475633/16/Here-I-Sit-A-Study-of-American-Latrinalia
Hoppál Mihály: Népművészet és etnoszemiotika. A magyar fejfák jelvilága. *Népi Kultúra – Népi Társadalom* XI–XII. 1980. 191–217.
Kacsuk Zoltán: Szubkultúrák, poszt-szubkultúrák és neo-törzsek. A (látványos) ifjúsági (szub)kultúrák brit kutatásának legújabb hulláma. *Replika* 53. 2005. 91–110. http://www.academia.edu/274869/Szubkulturak_poszt-szubkulturak_es_neo-torzsek_A_latvanyos_ifjusagi_szub_kulturak_brit_kutatasanak_legujabb_hullama
Keszeg Vilmos: Csoportok és kultúrák. *Korunk* 17(9). 2006. 3–7. http://epa.oszk.hu/00400/00458/00117/1814.html Újraközlése: In Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos (szerk.): *Csoportok és kultúrák. Tanulmányok szubkultúrákról*. (Kriza Könyvek, 29.) BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék – Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2007, 7–17.]
Keszeg Vilmos: Van-e szubkultúrája a népi kultúrának? In Jakab Albert Zsolt – Keszeg Vilmos (szerk.): *Csoportok és kultúrák. Tanulmányok szubkultúrákról*. (Kriza Könyvek, 29.) BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék – Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 2007, 253–294.
Keszeg Vilmos: Tetoválás. In uő: *Alfabetizáció, írásszokások, populáris írásbeliség*. (Néprajzi egyetemi jegyzetek, 3.) KJNT – BBTE Magyar Néprajz és Antropológia Tanszék, Kolozsvár, 2008, 379–383.
Klaniczay Gábor: Gondolatok a népi kultúra, a szubkultúra és az ellenkultúra viszonyáról. *Beszélő* 4(35). 1993. (mell.) 4–6. http://beszelo.c3.hu/cikkek/gondolatok-a-nepi-kultura-a-szubkultura-es-az-ellenkultura-viszonyarol
Kunt Ernő: A magyar népi temetők szemiotikai elemzése. *A Herman Ottó Múzeum évkönyve* 13–14. 1975. 475–508. [Elektronikus elérhetősége: http://epa.oszk.hu/02000/02030/00013/pdf/HOM_Evkonyv_13-14.pdf (utolsó megtekintése: 2012. 10. 20.)]
Niedermüller Péter: A „szimbolikus” és a kulturális elemzés: megjegyzések a szimbolikus antropológiáról. In Kapitány Ágnes – Kapitány Gábor (szerk.): *Jelbeszéd az életünk. A szimbolizáció története és kutatásának módszerei*. Osiris–Századvég, Budapest, 1995,

198–211.
Rajtik Tímea: Skinhead. In uő: *A mai magyar deviáns ifjúsági csoportok bemutatása négy magyar film segítségével*. [Szakdolgozat. Budapesti Gazdasági Főiskola, Külkereskedelmi Főiskolai Kar, Nemzetközi Kommunikáció Szak, Médiamenedzsment szakirány] Budapest, 2009, 21–22. http://elib.kkf.hu/edip/D_15141.pdf
Szapu Magda: A zene mentén szerveződő mai ifjúsági csoportkultúrák. In Gábor Kálmán – Jancsák Csaba (szerk.): Ifjúsági korszakváltás. Ifjúság az új évezredben. (Konferencia, 2002. december 18., Budapest.) Belvedere Meridionale, Szeged, 2004, 108–121. http://www.ifjusagsegito.hu/belvedere/ifjusagi_korszakv_1.pdf

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţilor epistemice, asociaţilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conţinutul disciplinei este în concordanţă cu ceea ce se face în alte centre universitare din ţară și din străinătate.
- Conţinutul disciplinei se bazează atât pe literatura de specialitate maghiară, cât şi pe cea internațională (de ex. antologii, culegeri, manuale, studii, articole, periodice etc. clasice și contemporane).

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală	
10.4 Curs	Cunoştinţe de bază, literatura de specialitate.	**Examen oral** din materialul cursurilor şi seminariilor, precum şi bibliografia obligatorie.	33%	100%
	Capacitatea de problematizare, de interpretare şi de analiză.	**Lucrare** bazată pe cercetare individuală.	33%	
10.5.a Seminar	Prezența activă la seminarii. • conduita • cooperarea • eficiența	**Monitorizare**a permanentă a activităţilor de seminar. • o prezentare ca raportor (principal)	33%	
10.6 Standard minim de performanţă				
• identificarea şi definirea conceptelor, metodelor şi teoriilor fundamentale • parcurgerea literaturii de specialitate • planificarea şi realizarea unei anchete pe teren; finalizarea cercetării în forma unei lucrări ştiinţifice **Detalii organizatorice, gestionarea situaţiilor excepţionale:** Participarea la examen este condiţionată de participarea la cursuri și seminarii, precum şi de realizarea sarcinii individuale la termen prestabilit. Studenții, care au mai mult de trei absențe nemotivate, vor avea de îndeplinit sarcini special desemnate pentru a recupera. Utilizarea fraudei în cazul examenului va determina automat sistarea procesului de examinare şi evaluarea cu nota 1 (unu).				

Data completării	**Semnătura titularului de curs**	**Semnătura titularului de seminar**	**Semnătura titularului de curs practic**
09.04.2020	Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	

Data avizării în departament	**Semnătura Directorului de Departament**
16.04.2020	Lect. univ. dr. SZABÓ Á. Töhötöm

Data avizării la Decanat	**Semnătura Prodecanului responsabil**	**Ştampila facultăţii**
30.04.2020	Lect. univ. dr. CZÉGÉNYI Dóra	